

Spojené věci C-58/10 až C-68/10

Monsanto SAS a další

v.

Ministre de l'Agriculture et de la Pêche

[žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce
podané Conseil d'État (Francie)]

„Zemědělství – Geneticky modifikovaná krmiva – Mimořádná opatření – Opatření přijaté členským státem – Prozatímní pozastavení povolení uděleného podle směrnice 90/220/CEE – Právní základ – Směrnice 2001/18/ES – Článek 12 – Odvětvové právní předpisy – Článek 23 – Ochranná doložka – Nařízení (ES) č. 1829/2003 – Článek 20 – Stávající produkty – Článek 34 – Nařízení (ES) č. 178/2002 – Články 53 a 54 – Podmínky použití“

Stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho přednesené dne 22. března 2011 I - 7767
Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 8. září 2011 I - 7786

Shrnutí rozsudku

1. *Sbližování právních předpisů – Opatření o sbližování předpisů – Geneticky modifikované potraviny a krmiva – Produkty povolené podle směrnice 90/220, oznámené jakožto stávající produkty a pro které byla podána žádost o obnovení povolení (Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1829/2003, články 20 a 34; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18, článek 23; směrnice Rady 90/220)*

2. *Sbližování právních předpisů – Opatření o sbližování předpisů – Geneticky modifikované potraviny a krmiva – Mimořádná opatření, která mohou být přijata členskými státy k zamezení vážného rizika pro zdraví člověka, zvířat nebo životní prostředí*
(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 178/2002, článek 54, a nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1829/2003, článek 34)
3. *Sbližování právních předpisů – Opatření o sbližování předpisů – Geneticky modifikované potraviny a krmiva – Mimořádná opatření, která mohou být přijata členskými státy k zamezení vážného rizika pro zdraví člověka, zvířat nebo životní prostředí*
(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1829/2003, článek 34)
4. *Sbližování právních předpisů – Opatření o sbližování předpisů – Geneticky modifikované potraviny a krmiva – Nesení vážného rizika pro zdraví člověka, zvířat nebo životní prostředí – Posuzování a řízení, které je úkolem Komise a Rady s výhradou přezkumu soudem Unie – Přijímání a provádění mimořádných opatření členskými státy při nepřijetí rozhodnutí na úrovni Unie*
(Článek 267 druhý a třetí pododstavec SFEU a článek 288 SFEU; nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 178/2002, článek 54, a nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1829/2003)

1. Na takové geneticky modifikované organismy, jako je kukuřice MON 810, které byly podle směrnice 90/220 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí povoleny zejména jakožto osivo ke kultivaci a které byly za podmínek stanovených v článku 20 nařízení č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách

a krmivech oznámeny jakožto stávající produkty a poté u nich byla podána žádost o obnovení povolení, která se přezkoumává, nelze uplatnit opatření směřující k pozastavení nebo dočasnému zákazu podle článku 23 směrnice 2001/18 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice

90/220, avšak taková opatření lze naproti tomu přijmout podle článku 34 nařízení č. 1829/2003.

riziko, které zjevně ohrožuje lidské zdraví, zdraví zvířat nebo životní prostředí. Toto riziko musí být zjištěno na základě nových skutečností opírajících se o vědecky spolehlivé údaje.

(viz bod 63, výrok 1)

2. Článek 34 nařízení č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech umožňuje členskému státu přijímat mimořádná opatření pouze za procesních podmínek uvedených v článku 54 nařízení č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, přičemž dodržení těchto podmínek musí ověřit vnitrostátní soud.

Ochranná opatření přijímaná na základě článku 34 nařízení č. 1829/2003 totiž nelze platně odůvodnit ryze hypotetickým přístupem k riziku vycházejícím z prostých dosud vědecky neověřených předpokladů. Takováto ochranná opatření mohou být bez ohledu na svou dočasnou povahu a i když mají preventivní povahu, naopak přijímána pouze tehdy, jsou-li založena na co nejúplnějším posouzení rizika s ohledem na zvláštní okolnosti zkoumaného případu, které ukazují na to, že tato opatření je nutno přijmout.

(viz body 76–77, 81, výrok 3)

(viz bod 74, výrok 2)

3. Za účelem přijetí mimořádných opatření ukládá článek 34 nařízení č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech členským státům, aby vedle naléhavosti prokázaly, že jde o situaci, která může představovat významné
4. Ve světle systematiky systému zakotveného nařízením č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech a jeho cíle zabránit umělým nesrovnalostem při nesení vážného rizika spadá posuzování a řízení vážného a zřejmého rizika pro zdraví člověka, zvířat nebo pro životní prostředí v poslední instanci

výlučně do pravomoci Komise a Rady, s výhradou přezkumu soudem Unie.

soud pochybnosti o platnosti nebo výkladu ustanovení práva Unie, může nebo musí v souladu s čl. 267 druhým a třetím pododstavcem SFEU předložit Soudnímu dvoru předběžnou otázku.

Z toho plyne, že dokud není ve fázi přijímání a provádění mimořádných opatření uvedených ve článku 34 dotčeného nařízení členskými státy přijato žádné rozhodnutí v tomto ohledu na úrovni Unie, mají vnitrostátní soudy, které na základě podání ověřují legalitu takových vnitrostátních opatření, pravomoc posuzovat legalitu těchto opatření z hlediska hmotněprávních podmínek zakotvených v článku 34 nařízení č. 1829/2003 i procesních podmínek vycházejících z článku 54 nařízení č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, přičemž jednotu práva Unie může zajistit Soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce, poněvadž jestliže má vnitrostátní

Naproti tomu v případě, že se Komise obrátila na Stálý výbor pro potravní řetězec a zdraví zvířat a na úrovni Unie bylo přijato určité rozhodnutí, zavazují skutková a právní posouzení tohoto případu obsažená v takovém rozhodnutí podle článku 288 SFEU veškeré orgány členského státu, jemuž je takové rozhodnutí určeno, a to včetně jeho soudů, které mají posuzovat legalitu opatření přijatých na vnitrostátní úrovni.

(viz body 78–80)